

ΑΝΤΟΛΦΟ ΠΕΡΕΣ
ΕΣΚΙΒΕΛ

νομπελίστας

«Η επόμενη επανάσταση θα γίνει για την ειρήνη»

Επισημαίνει την αναγκαιότητα ενός νέου κοινωνικού συμβολαίου για την ανθρωπότητα και χαρακτηρίζει δύσκολο το έργο που έχει να επιτελέσει ο Ομπάμα

Του Κώστα Πλιάκου

Αεικίνητος και γεμάτος ενέργεια, παρά τα 77 του χρόνια, ο Αντόλφο Πέρες Εσκιβέλ αποτελεί τη ζωντανή ιστορία του αγώνα μιας ηπείρου για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ο Αργεντίνος νομπελίστας, απλός και φιλικός εξαπολύει μύδρους κατά του καπιταλισμού, λέει «εμείς» όταν αναφέρεται στη Λατινική Αμερική και θεωρεί ότι ο Ομπάμα αξίζει μια ευκαιρία και τη βοήθειά μας.

Μιλώντας για την οικονομική κρίση έχετε κάνει λόγο για άδικη κατανομή του πλούτου. Ποιες θεωρείτε πραγματικές αιτίες της κρίσης;
Θα ήθελα να ξεκινήσω με το εξής: Ο καπιταλισμός γεννήθηκε χωρίς καρδιά και γι' αυτό δεν γιατρεύεται. Με τη συγκέντρωση του πλούτου σε τόσο λίγα χέρια ήταν θέμα χρόνου αυτό που συνέβη. Πρέπει να βρούμε νέες εναλλακτικές για την ανθρωπότητα. Οι χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής, π.χ., δεν είναι φτωχές. Η αιτία είναι η εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και η συγκέντρωση του πλούτου στα χέρια λίγων. Αυτό είναι που πρέπει να αλλάξουμε. Χρειάζεται μια νέα διεθνής οικονομική τάξη, ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο για την ανθρωπότητα. Και πρέπει να ξεκινήσουμε κάνοντας βαθιά μεταρρύθμιση στον ΟΗΕ, στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την Παγκόσμια Τράπεζα.
Είπατε ότι ο καπιταλισμός γεννήθηκε χωρίς καρδιά. Πιστεύετε ότι η οικονομική κρίση που βιώνουμε είναι και μια ευκαιρία να αλλάξει κάτι;
Ίσως είναι, ίσως και όχι. Εξαρτάται πώς το καταλαβαίνει κανείς.

Εσείς πώς το καταλαβαίνετε;
Ο καπιταλισμός ξεπερνά τις κρίσεις του για να συνεχίσει την εκμετάλλευσή. Αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να βρούμε εναλλακτικές λύσεις. Και μία από αυτές είναι να πάψει ο κόσμος να είναι μονοπολικός. Χρειαζόμαστε πολλούς και ισχυρούς οικονομικούς πόλους. Δεν μπορούμε να είμαστε εξαρτημένοι από το δολάριο ή το ευρώ. Αυτό που αποκαλούν ανάπτυξη οι ισχυρές χώρες είναι η ανάπτυξη της εκμετάλλευσης και όχι μια ανάπτυξη αναδιανεμητική με ισορροπία. Ισορροπία μεταξύ των χωρών και με σωστή διαχείριση των φυσικών πόρων.
Η Αμερική έχει νέο πρόεδρο. Τι περιμένετε από τον κ. Ομπάμα;
Πιστεύετε ότι θα υπάρξουν σημαντικές αλλαγές στην εξωτερική πολιτική των ΗΠΑ;
Την πολιτική που θα ακολουθήσει ο Ομπάμα θα τη χτίζω σε τρεις κατηγορίες. Σε αυτό που θέλει, σε αυτό που μπορεί και σε αυτό που θα τον αφήσουν να κάνει. Είναι άνθρωπος με λαμπρές ιδέες, αλλά όσο καλή θέληση και να έχει, κάποια πράγματα τον κρατούν δεμένο. Είναι οι πόλεμοι στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, οι στρατιωτικές βάσεις σε όλο τον κόσμο, η οικονομική κρίση που θεωρώ ότι είναι πολύ πιο βαθιά απ' όσο βλέπουμε και η εσωτερική κατάσταση στις ΗΠΑ, μια

χώρα με 54 εκατομμύρια φτωχούς και περισσότερους από 32 εκατομμύρια αναλφάβητους. Θα έλεγα χαριτολογώντας ότι του Ομπάμα τού έλαχε να χορέψει με την πιο άσχημη. Θεωρώ ότι θα πρέπει να ξεκινήσει τις προσπάθειές του από την ίδια του τη χώρα.
Δεν είστε και πολύ αισιόδοξος.
Είμαι φύσει αισιόδοξος άνθρωπος. Πιστεύω ότι πρέπει να τον βοηθήσουμε στα πρώτα του βήματα. Έχει να αντιμετωπίσει το πανίσχυρο λόμπι των βιομηχανιών εξοπλιστικών συστημάτων και τα μεγάλα συμφέροντα που τρέφονται από αυτό. Θα μπορέσει, π.χ., να αλλάξει την πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στη Λατινική Αμερική; Ο Μπους έκανε τεράστιες καταστροφές. Πώς θα μπορέσει να αποκαταστήσει την εμπιστοσύνη του κόσμου στις ΗΠΑ;
Πώς αξιολογείτε την άνοδο αριστερών κυβερνήσεων στη Λατινική Αμερική;
Το βλέπω σαν μια νέα φάση, ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα. Πιστεύω ότι αυτό που ζει σήμερα η Λατινική Αμερική είναι αποτέλεσμα πολυετών αγώνων ενάντια σε δικτατορίες και τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές που επέβαλαν οι ΗΠΑ. Οι λαοί της Λατινικής Αμερικής γίνονται όλο και περισσότερο πρωταγωνιστές της πολιτικής διακυβέρνησης. Ετσι γεννήθηκε π.χ. ο Ούγκο Τσάβες, με όλο το λαϊκισμό του, ο Εβο Μοράλες στη Βολιβία, η Κορέα

στο Εκουαδόρ και ο Λούλα που προσπαθεί να κρατήσει τις ισορροπίες. Το σημαντικό είναι ότι αλλάζει ο τρόπος που γίνεται πολιτική. Περνάμε από μια Δημοκρατία αντιπροσωπευτική σε μια Δημοκρατία συμμετοχική.
Είδαμε την επιστροφή του ρωσικού στόλου στην Καραϊβική και τον πρόεδρο Μεντβέντεφ να κάνει περιοδεία και να κλείνει δουλειές στη Νότιο Αμερική. Πώς σχολιάζετε την προσέγγιση που καλλιεργεί η Νότιος Αμερική με τη Ρωσία;
Η αναγέννηση της Ρωσίας, μετά τα «πέτρινα χρόνια» που ακολούθησαν την πτώση της Σοβιετικής Ενωσης, στέλνει στις ΗΠΑ το μήνυμα ότι δεν είναι πια η μοναδική υπερδύναμη. Ο κόσμος μας γίνεται όλο και πιο πολυπολικός. Υπάρχει προσέγγιση της Ρωσίας με τη Βενεζουέλα και με την Κούβα. Δεν μιλάμε πλέον για συμμαχίες με την έννοια που είχαν στην εποχή του Ψυχρού Πολέμου. Η Ρωσία π.χ. έχει πολύ καλές σχέσεις και με το Περού, το οποίο ακολουθεί φιλοαμερικανική πολιτική. Το Περού όμως αγοράζει όπλα από τη Ρωσία. Η προσέγγιση που καλλιεργείται είναι αποτέλεσμα της πολιτικής χειραφέτησης που σταδιακά ανακτούν οι νέες κυβερνήσεις της Λατινικής Αμερικής, οι οποίες ψάχνουν τρόπους για να απομακρυνθούν από την Ουάσινγκτον.
Τι περιμένετε από την Ευρώπη σε

επίπεδο οικονομίας, πολιτισμού και ηθικών αξιών; Μπορεί, πιστεύετε, η Ευρώπη να δημιουργήσει πρότυπο για ένα νέο κοινωνικό κράτος;
Πιστεύω ότι η Ευρώπη πατάει πάνω στα πρότυπα των ΗΠΑ και αυτό είναι πολύ άσχημο. Για παράδειγμα, στις διεθνείς σχέσεις της και σε ό,τι αφορά το διεθνές εμπόριο δεν διαφέρει ιδιαίτερα από τις ΗΠΑ. Αυτό που πρέπει να κάνει είναι να εφαρμόσει νέες πολιτικές συνεργασίας, όχι εκμετάλλευσης. Οι ευρωπαϊκές πολυεθνικές κάνουν μεγάλη ζημιά στις αναπτυσσόμενες χώρες. Η Ε.Ε. θα πρέπει καταρχήν να θέσει κανόνες στις πολυεθνικές της.
Θα μπορούσε στη Λατινική Αμερική να δημιουργηθεί μια περιφερειακή ένωση, στα πρότυπα της Ε.Ε.;
Προσπαθούμε μέσα από την εμπειρία μας από τη Mercosur και με τις προσπάθειες που γίνονται με τη δημιουργία τράπεζας Νοτίου Αμερικής να δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις για να μην είμαστε εξαρτώμενοι από τα μεγάλα οικονομικά κέντρα. Να φτιάξουμε δικές μας δομές. Υπάρχει αυτό το όραμα και ελπίζουμε κάποτε να σχηματίσουμε μια περιφερειακή ένωση. Οι δυσκολίες, όμως, δεν είναι πάντα οικονομικές. Συνηθίζω να λέω ότι το πρόβλημα για την προσέγγιση δύο λαών δεν είναι οικονομικό αλλά πολιτισμικό. Θα πρέπει, λοιπόν, και στην περίπτωση μας να αναπτύξουμε καταρχήν πολιτιστικές σχέσεις, με σεβασμό στην ταυτότητα του άλλου.
Πιστεύετε ότι η εποχή των ένοπλων επαναστάσεων τελείωσε; Θα υπάρξουν νέες επαναστάσεις και τι μορφή θα έχουν;
Δεν ξέρω αν τελείωσε. Πιστεύω όμως ότι η επόμενη επανάσταση θα είναι η επανάσταση για την ειρήνη και το σεβασμό στη διαφορετικότητα. Υπάρχουν ακόμη αρκετά πολεμικά μέτωπα στον πλανήτη και αυτό που με ανησυχεί περισσότερο είναι η μεγάλη στρατιωτική παρουσία των ισχυρών - και όχι μόνο με στρατιώτες αλλά και με συμβόλαια- κυρίως των ΗΠΑ και της Ρωσίας σε όλο τον κόσμο. Στη Λατινική Αμερική η Κολομβία έχει πιο ισχυρό στρατό κι από αυτόν της Βραζιλίας. Τώρα οι Ρώσοι εξοπλίζουν και τον Τσάβες στη Βενεζουέλα. Είδαμε προ μηνών την ένταση μεταξύ Κολομβίας, Βενεζουέλας και Εκουαδόρ. Ο μόνος τρόπος να ξεπεράσουμε τέτοιες εντάσεις είναι να βρούμε διαύλους συνεργασίας σε οικονομικό και πολιτισμικό επίπεδο. Γι' αυτό λέω ότι η επανάσταση του αιώνα θα είναι η επανάσταση για την ειρήνη. Χωρίς όμως να λείπουν και οι ένοπλες συγκρούσεις. Να θυμάστε πάντα ότι το αντίθετο της ειρήνης δεν είναι ο πόλεμος. Είναι ο φόβος για την ειρήνη.

» ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ

Γεννήθηκε 1931
Μεγάλωσε στο Μπ. Αϊρες

■ **ΣΠΟΥΔΑΣΕ** Αρχιτεκτονική και Γλυπτική στο Πανεπιστήμιο La Plata της Αργεντινής, όπου αργότερα έγινε καθηγητής.

■ **ΣΤΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ** του '60 ηγήθηκε κινήματος για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λατινική Αμερική.

■ **ΤΟ 1976** ξεκίνησε εκστρατεία για να πείσει τον ΟΗΕ να συγκροτήσει μια Επιτροπή που θα ερευνήσει την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λατινική Αμερική.

■ **ΦΥΛΑΚΙΣΤΗΚΕ** κατά τη διάρκεια της τριετίας 1975-78 από τις δικτατορίες του Εκουαδόρ, της Βραζιλίας και της Αργεντινής.

■ **ΤΟ 1980** τιμήθηκε με το Νόμπελ Ειρήνης για την προσφορά του.